

Analyse av Partienes Politikk for Nevrodivergente – 2025

Denne rapporten vurderer de politiske partienes svar til Nevromangfold Norge ut fra et nevromangfoldsperspektiv. Hvert parti er vurdert på en skala fra 0 til 5 innenfor sentrale politikkområder som påvirker livene til autister og andre nevrodivergente. Analysen tar hensyn til både konkrete tiltak, manglende svar, samt graden av forståelse og forpliktelse i partienes politikk.

Partiet Sentrum

Helhetlig politikk – Karakter: 5/5

Partiet viser en helhetlig og gjennomgående inkluderende holdning til nevromangfold. De nevner eksplisitt behovet for samfunnstilpasning og verdsetter nevrodivergens som ressurs. Partiet omfavner nevrodivergens som en del av menneskeartens naturlige mangfold, istedenfor å medikalisere det.

Skole og barnehage – Karakter: 5/5

Inngående tiltak med vekt på universell utforming, ASK, mobbing, BPA og kompetanseheving. Meget helhetlig.

Arbeid og BPA – Karakter: 5/5

Klare forpliktelser til BPA som likestillingsverktøy, støtte til deltid og lærlingplasser. Lovfesting og økonomiske insentiver nevnes som verktøy for å øke sysselsettingen.

CRPD og lovverk – Karakter: 5/5

CRPD skal inn i menneskerettsloven og partiet setter det som ultimatum for regjeringssamarbeid. Sterkt og troverdig.

Bygg og universell utforming – Karakter: 5/5

Universell utforming løftes bredt frem med lovkrav innen 2035.

Bolig og støtteordninger – Karakter: 5/5

Tydelige forslag til startlån, støtteordninger og forbud mot institusjonsplassering uten samtykke.

Psykisk helse og behandling – Karakter: 5/5

Helhetlig og spesifikk politikk på psykiatri, lavterskeltilbud og spesialistkompetanse på nevrodivergens.

Rettsvern og kriminalitet – Karakter: 4/5

Sterkt fokus på forebygging og alternative soningsformer, men mangler spesifikk nevning av autister i denne delen. Partiene viser at dem er lydhøre, og ønsker forslag fra nevrodivergente selv for å finne frem til gode løsninger.

ASK og kommunikasjon – Karakter: 5/5

Anerkjenner ASK som språk, opplæring for pårørende og forsterket lovgivning.

Rødt

Helhetlig politikk – Karakter: 3/5

Rødt uttrykker støtte til nevromangfold, men mangler dybde i enkelte områder. Mange intensjoner, men lite detaljer og konkrete tiltak.

Skole og barnehage – Karakter: 4/5

God vekt på bemanning og spesialpedagogikk, men mangler nytenking og universell utforming. Tiltakene er generelle uten vekt på nevrodivergente behov, men vi gir dem en svak firer.

Arbeid og BPA – Karakter: 3/5

Støtter tilrettelegging og styrking av BPA, men mindre konkret enn toppskårerne.

CRPD og lovverk – Karakter: 5/5

Har foreslått inkorporering av CRPD i Stortinget. Tydelig forpliktelse.

Bygg og universell utforming – Karakter: 4/5

Støtter utvidet universell utforming, men mindre konkret om gjennomføring.

Bolig og støtteordninger – Karakter: 3/5

Noen generelle tiltak, men få skreddersydde løsninger for nevrodivergente.

Psykisk helse og behandling – Karakter: 3/5

Generelt bra intensjoner, men lite spesifikt nevnt om autister og andre nevrodivergente.

Rettsvern og kriminalitet – Karakter: 3/5

Generelt gode prinsipper, men mangler spesifikke tiltak for målgruppen.

ASK og kommunikasjon – Karakter: 2/5

Ingen konkret politikk på ASK per nå.

SV

Helhetlig politikk – Karakter: 4/5

Sterk ideologisk forankring i inkludering og universell utforming, men enkelte områder kunne vært mer konkrete.

Skole og barnehage – Karakter: 4/5

Vektlegger kompetanse i laget rundt eleven, tilrettelegging, ASK og trygghet.

Arbeid og BPA – Karakter: 4/5

Gode tiltak for tilrettelegging og oppfølging via NAV og arbeidsgivere. Klart styrkende BPA-politikk.

CRPD og lovverk – Karakter: 5/5

Tydelig krav om umiddelbar inkorporering av CRPD i norsk lov.

Bygg og universell utforming – Karakter: 5/5

Tydelig og ambisiøs politikk for universell utforming, inkludert digitale og fysiske løsninger.

Bolig og støtteordninger – Karakter: 5/5

Helhetlig og rettighetsbasert boligpolitikk med ikke-kommersiell utleie og startlån.

Psykisk helse og behandling – Karakter: 5/5

Sterkt og bredt tiltaksspekter med fokus på tverrfaglighet og brukermedvirkning.

Rettsvern og kriminalitet – Karakter: 4/5

Vekt på alternativer til fengsel og bedre forhold i soning. Ikke fullt spesifikt for nevrodivergente, men deres politikk vil være fordelaktig for vår målgruppe.

ASK og kommunikasjon – Karakter: 4/5

Klar støtte for opplæring, materiell og språkbruk i ulike arenaer.

Høyre

Helhetlig politikk – Karakter: 2/5

Generelle formuleringer om helhetlige tjenester og inkluderingsreform. Mye overlates til kommuner. Partiet viser lite forståelse for de individuelle behovene til nevrodivergente, og har få konkrete og målrettede tiltak.

Skole og barnehage – Karakter: 3/5

Tydelig støtte til spesialpedagoger, men lite konkret om nevrodivergens. Skolepolitikken fremstår svakere, enn barnehagepolitikken.

Arbeid og BPA – Karakter: 3/5

Forpliktende BPA-politikk og styrket arbeidstilknytning, men mindre fokus på funksjonsvariasjon, og få treffende tiltak.

CRPD og lovverk – Karakter: 1/5

Er motstandere av å inkorporere CRPD i menneskerettsloven.

Bygg og universell utforming – Karakter: 3/5

Vektlegger universell utforming, men med få nevrodivergens-spesifikke tiltak.

Bolig og støtteordninger – Karakter: 3/5

Enkelte økonomiske tiltak og BPA-frihet nevnes, men lite helhetlig.

Psykisk helse og behandling – Karakter: 3/5

Vil øke behandlingsskapasitet, men lite konkret om autister. Det er fokus på å få ned helsekøene, også i psykiatrien, men lite om et helhetlig tilbud og langsiktig oppfølging.

Rettsvern og kriminalitet – Karakter: 3/5

Generelle formuleringer om rettssikkerhet og livskvalitet.

ASK og kommunikasjon – Karakter: 2/5

Ingen uttalt politikk om ASK.

Arbeiderpartiet

Helhetlig politikk – Karakter: 3/5

Vekt på tilgjengelige tjenester, men lite konkretisering. Retningsvilje finnes, men det fremstår som mangel på kunnskap og forståelse.

Skole og barnehage – Karakter: 4/5

Løfter om fagfolk og styrket lag rundt eleven, men noe diffus på implementering. Det er nevnt noen konkrete forslag, men det meste er generelle tiltak som treffer majoriteten av elevene. De har lite treffende politikk for nevrodivergente som faller utenfor skolen.

Arbeid og BPA – Karakter: 3/5

Styrker arbeidsgiverincentiver, men ikke dyptpløyende på nevrodivergens. Vil styrke BPA ordningen, men uten konkrete tiltak. Dette er veldig svak og lite inkluderende politikk, og de får middels karakter utelukkende pga deres holdning til BPA.

CRPD og lovverk – Karakter: 3/5

Intensjon om å inkorporere CRPD, men uten forpliktende tidslinje og deres besvarelse virker lite troverdig.

Bygg og universell utforming – Karakter: 3/5

Henviser til eksisterende teknisk forskrift. Lite proaktiv og nytenkende politikk. En samlet svak treer karakter.

Bolig og støtteordninger – Karakter: 4/5

Sterk bruk av Husbanken og mål om boliger for alle. Gode intensjoner med klare virkemidler.

Psykisk helse og behandling – Karakter: 4/5

Vil gi sammenhengende tjenester og nevner reform for komplekse behov. De utviser forståelse for helhetlig tankegang, og individuelle tjenester.

Rettsvern og kriminalitet – Karakter: 3/5

Fokus på individuell vurdering og styrking av kriminalomsorgen. Det er gode intensjoner, men mangler både vilje for kunnskapsøkning og forebyggende arbeid.

ASK og kommunikasjon – Karakter: 3/5

Vil vurdere utvidede rettigheter og bedre tilrettelegging, uten at det foreligger klare mål og tiltak. En meget svak treer.

KrF

Helhetlig politikk – Karakter: 3/5

Generell inkluderingspolitikk, men mangler detaljer på nevrodivergens.

Skole og barnehage – Karakter: 3/5

Ønsker mer spesialpedagogikk og fleksibilitet, men ikke veldig konkret politikk. Sterkere og mer konkret for barnehagene enn for fellesskolen.

Arbeid og BPA – Karakter: 3/5

Styrker VTA, funksjonsassistent og trainee-ordninger. BPA støttes.

CRPD og lovverk – Karakter: 4/5

Støtter inkorporering av CRPD uten nærmere presisering.

Bygg og universell utforming – Karakter: 3/5

Generell støtte til UU, men lite konkret gjennomføring. Deres besvarelse utviser manglende kunnskap og forståelse for viktigheten av universell utforming spesielt tilpasset nevrodivergentes behov.

Bolig og støtteordninger – Karakter: 3/5

Ingen spesifikke tiltak for autister, men boligpolitikk nevnes.

Psykisk helse og behandling – Karakter: 3/5

Støtter styrket lavterskel- og tverrfaglig tilbud.

Rettsvern og kriminalitet – Karakter: 3/5

Vil sikre tilpassede tiltak, men uten presise tiltak for autister.

ASK og kommunikasjon – Karakter: 3/5

Ikke omtalt direkte, men nevnt i sammenheng med opplæring og tilrettelegging.

Pensjonistpartiet

Helhetlig politikk – Karakter: 4/5

Overraskende helhetlig og støttende. Anerkjenner pårørenderollen og ønsker å sentrere stemmene til brukere.

Skole og barnehage – Karakter: 4/5

Tiltak for spesialpedagogikk, sansemiljø og små grupper er tydelige. Dette er et av de beste besvarelsene mtp skolepolitikk, og viser reell forståelse av utfordringene nevrodivergente barn møter i skolen. En sterk firer.

Arbeid og BPA – Karakter: 4/5

Vil styrke BPA, veiledning og mentorordninger. Realistisk tilnærming med mange konkrete tiltak.

CRPD og lovverk – Karakter: 5/5

Støtter full inkorporering og kobler det til andre tiltak. De utviser en god forståelse og helhetlig politikk.

Bygg og universell utforming – Karakter: 4/5

Vil skjerpe kravene, inkludere brukermedvirkning.

Bolig og støtteordninger – Karakter: 4/5

Kombinerer økonomiske tiltak med tilrettelagte boenheter. Meget imponerende boligpolitikk.

Psykisk helse og behandling – Karakter: 4/5

Gode forslag og realistisk innsikt i behov.

Rettsvern og kriminalitet – Karakter: 4/5

Individuell vurdering, spesialistteam og tiltak for voldstilfeller.

ASK og kommunikasjon – Karakter: 4/5

Vil lovfeste og gi ASK opplæring til foresatte og ansatte.